

COMPENDIUM
INSTITUTIONUM
D. JUSTINIANI
IMPERATORIS

P A R S . IV.

M E M B R U M . II.

*De modo acquirendi jus in re per successionem
ab intestato.*

LIBER. III.

TITULUS I. & sequentes.

De hæreditatibus que ab intestato deferuntur.

1263 **I**mperator noster, viso modo univèrsali acquirèndi rerum dominia per testamentum subjungit alterum, qui est successio ab intestato, cum autem tredecim tituli, quos hic proponit, ut plurimum contineant jus antiquum, hinc illos consulto omitto, & materiam successionis tracto ad ductum Nov. 118. itaque sit

NOVELLA CXVIII.

De hæredibus ab intestato venientibus.

Successio ab intestato est *jus* ¹²⁶⁴ acquirendi hæreditatem, à lege citra expressam hominis dispositionem delatam. Ita Franz. h. n. 2. Unde hæreditas ita delata dicitur hæreditas ab intestato, &

li 2

qui

qui ita succedit *hæres ab intestato* appellatur. Decedit autem quis intestatus, aut qui nullum testamentum fecit, aut qui tale non jure condidit, aut cujus testamentum ex post est infirmatum.

1265 Succedentium ab intestato quæque sunt ordines primus descendentiæ, 2dus ascendentium, 3tius collateralium, 4tus conjugum, 5tus filii, de hoc tractandum est alibi, de aliis pro ratione instituti mei hic, de quo fit

CAPUT I.

De Successione descendentiæ.

1266 Regula 1. Defuncto intestato, exclusis ascendentiis & collateralibus, succedunt descendentes, sive liberi. Nov. 118. Cap. 1. in pr. Auth. in successione, C. de suis & legit. liber. Ratio est: quia, ut inquit Imp. in §. 2. Inst. de hæred. qualit. & diff. liberi condomini sunt bonorum parentalium, & hinc dominium in ipsos continuatur, non autem de novo acquiritur.

Manz. Epitome success. ab intest. Disc. 1. q. 1. n. 6. Causa autem hujus ficti condomini proxima est commune parentum votum, præprimis liberis thesaurizandi, & remota est affectio, ab ipso jure Naturæ præsumpta.

Ubi obiter notandum est 1. 1267 Hodie de jure Navellarum sublata esse quo ad effectum successionis inter masculos, & foeminas, tuos & emancipatos differentiam. d. Nov. 118. Cap. 1. Ratio: quia liberi parentibus succedunt sanguinis jure, prout patet ex dictis N. præcedente, quali foemina, & emancipati, æquè ac masculi & sui fruentur.

Notandum 2. Succedere tam 1268 natos, quàm posthumos, modo vivi & legitimi nascantur, quia hi, quando de eorum commodo agitur, pro natis habentur. L. 7. ff. de statu hom. . . adhuc tam legitimos, quàm legitimos per subsequens matrimonium, admitti. §. 2. Inst. h. t. Ratio: quia ita legitimi quo ad plurimos juris effectus naturalibus & legitimis æquiparantur.

Notandum 3. Liberos tam 1269 patri .

patri quàm matri succedere, nisi sint naturales tantùm, hi enim patri regulariter non, sed soli matri, intellige plebejæ, & ascendentibus maternis succedunt. Ratio est: quia solâ naturali causâ inspectâ de jure novissimo succeditur. *Auth. in successione C. de suis & legitim. lib. quæ in matrem æquè ac patrem cadit.*

1270 Dixi: Naturales tantùm non patri, sed matri, & ascendentibus maternis succedere: quod intellige, si alii legitimi, & iustâ conjux adsint, nam si nec hæc, nec illi extant, naturales ex hereditate paternâ saltem duas uncias capiunt. Ratio est: quia naturales tantùm in juris consideratione liberi respectu patris non sunt, cum pater non sit, nisi quem iustæ nuptiæ demonstrant, & hinc patet successionem in sextantem esse tantùm eleemosinariam. *Auth. licet Patri &c. C. de natural. lib.*

1271 Notandum 4. Liberos tant primi, quàm secundi matrimonii communi parenti, sive patri, sive matri succedere. *Nov. 22. Cap. 29.* Ratio est: quia cum defuncto sint æqualiter li-

beri, eidem quoque æqualiter sint hæredes, est necesse.

Regula 2. Liberi primi gradûs, id est: filii & filiæ, si soli sint, succedunt omnes æqualiter in capita, hoc est: ita, ut tot faciendæ sint portiones, quot sunt personæ, seu capita. *Auth. in successione C. de suis & legitim. lib.* Ratio est: quia cum æqualiter sint liberi, quoque æqualiter debent esse hæredes, ne inter eos oriatur inæqualitas, quam ipsa naturalis ratio abhorret.

Regula 3. Liberi 2di, aut ulterioris gradûs, hoc est: nepotes; neptes, pronepotes & proneptes &c. cum liberis 1mi gradûs, non in capita, sed in stirpes succedunt, id est: sunt faciendæ tot portiones, quot sunt familiæ, sive 2dus gradus in locum primi subintrando majorem portionem non capit, quam primus, si existeret, accepisset. *Nov. 118. Cap. 1.* Ratio est: quia 2dus gradus, ne per primum excludatur, jure representationis succedit, ergo majorem portionem capere nequit, quam primus gradus accepisset.

Regula 4. Liberi 2di, & ulterio-

terioris gradûs, etiamsi soli sint, non in capita, sed in stirpes succedunt. Ratio est: quod cum primus gradus condominium habeat bonorum parentalium, ex voto, in naturali affectione radicato, thesaurizandi descendentibus, confurgens, iste gradus plus in 2dum & posteriores gradus non transmittat, quàm suam quotam, ergò 2dus gradus in locum primi succedendo, jure 1mi gradûs venit. Vid. Manz. Epitome Succes. ab intest. Dissert. 2. n. 67. & DDres passim.

COROLLARIA.

De successione descendentium.

1275 1mum: Ord. Electoratûs Coloniensis tit. 2. §. 1. & 2. has juris Romani decisiones in thesi probat, tanquam aquas, eademque statuit esse sequendas, nisi, ubi pactis dotalibus, quæ observanda sunt, aliud placuisset.

1276 2dum: Citata Ord. tamen §. 3. definit; in bonis immobilibus stante matrimonio acquisitis succedere liberos illius matrimonii, in quo acquisita sunt, &

per consequens liberos 1mi matrimonii in acquisitis in primo, & 2di in acquisitis in 2do succedunt. Dixi: in bonis immobilibus acquisitis; De mobilibus dicam infra de successione conjugum.

3tium: De Jure Leodiensi 1277 bona immobilia ex primo matrimonio, & singula alia ex familia, & à stirpite, ut ajunt, procedentia, ad primi matrimonii liberos ab intestato spectant, subsequentium matrimoniorum liberis exclusis. Verba sunt formalia Caroli de Mean. ad jus Leodiense Obs. 123. quod probat per art. 28. extenditque eundem art. ad bona etiam avita, subnexâ ratione; eo quod omnia utriusque conjugis bona per matrimonium misceantur in unum patrimonium, & quod hujus proprietas in liberos 1mi matrimonii transeat.

4tum: De Jure ducatum 1278 Juliæ & Montium Cap. 74. & seqq. liberi 1mi matrimonii succedunt in bonis immobilibus hæreditariis, in illud matrimonium illatis, stante eo acquisitis, & per successionem avitam quomodocunque devolutis.

(idem)

(idem cum proportione est dicendum de liberis 2di matrimonii) Dixi: *per successionem avitam devolutis*: Nam si collateralia stante viduitate devolvantur, in iis utriusque matrimonii liberi communi parenti succedunt.

1279 5tum: De Jure Agrippinensium liberi 1mi matrimonii in bonis, quibus ejusdem matrimonii parentes simultaneè adscripti sunt, nec non quæ à primò defuncti conjugis parentibus proveniunt, uti & in una mobilium, tempore 1mi matrimonii possessorum, medietate succedunt. Prout Anno 1632 à variis *Juri* decisum est. Quod cum proportione liberis 2di & 3tii matrimoniorum applica. Vid. §. 19. & 20. *Edicti summaris*.

1280 6tum: In Marchia Brandenburg. descendentes succedunt in una bonorum tam inquam mobilium dimidia. *Joachim Scheplitz in consuet. Brandenburg. p. 3. tit. 2. §. 17.*

1281 7tum: In Electoratu Trevirensi liberi hæredes sunt proprietarii omnium bonorum immobilium, à defuncto relictorum, & medietatis in matrimo-

nio acquiritorum. *Statut. Trevir. tit. 4. §. 16.* in exsolutione debitorum immobilium, (stante matrimonio contractorum, cum superstite concurrentes. *Statut. loc. cit. §. 25.*

8vum: Liberi Electoratus 1282 Coloniensis succedunt in as alienum recognitum & in annum reditum expositum. *Arg. Ord. Elect. Colon. tit. 8. §. 5.*

9num: Descendentes duca 1289 tuum Juliae & Montium 2di, & ulteriorum matrimoniorum erga successionem mobilem portant debita mobilia. *Statut. Jul. Cap. 74. Melchior Voets in hist. fin. Jul. n. 209.*

10num: Aes alienum Leo- 1284 diense immobile sequitur liberos primi thori, quæ hæredes immobilares. *Carolus de Mean. in jus Leod. obs. 57. n. 8.*

11num: In Marchia Bran- 1285 denburgensi debita, ante divisionem ratarum inter superstitem, & liberos, ex bonis deducuntur. *Joachim Scheplitz in consuet. Brandenburg. p. 3. tit. 3. §. 2. 3. 4. 5.*

12num: Liberi Agrippinensium 1286 ad debita, à superstite conjugè contracta, ex bonis, à præ-

prædefuncto per scrinium communicatis, non tenentur, nisi mobilibus se immiscuerint. *Statut. Urb. p. 1. art. 14.*

C A P U T II.

De successione ascendentium.

1287 Regula 1. in defectu descendentium hæreditas defuncti parentibus defertur: *Nov. 118. Cap. 2.* Rationem dat Jctus Papinianus in *L. 7. §. fin. ff. si tabulæ testam. nullæ, unde liberi*, quia parentes ad liberorum hæreditatem admittit miserationis ratio, liberos verò simul naturæ, & parentum commune votum, per consequens sicuti liberis hæreditas parentum pacto tacito debetur, ita hæreditas liberorum parentibus pacto tacito reciproco. Ubi

1288 Observandum est: omnes illos parentes cum proportione iis liberis succedere ab intestato, quos supra dixi succedere parentibus, v. g. quia filius bastardus regulariter succedit matri, hinc & mater bastardo succedit. Ratio est: quia successiones rigorosè tales sunt reci-

prociæ, & vicissitudinariæ, hinc quia successio bastardi in hæreditate patris, nec legitimam sobolem, nec justam conjugem habentis, usque ad sextantem est tantum elemosinaria, pater bastardo suo nequidem in sextante succedit.

Regula 2. Parentes primi gradûs, id est: pater & mater, saltem si soli sint, pariter liberis succedunt æqualiter. *Nov. 118. Cap. 2.* Ratio: quia miserationis, tanquam successioneis parentalibus causa, æquè pro matre, ac pro patre militat. Unde de jure Communi inter bona patris & matris non est facienda distinctio, tum quia *Nov. 118.* loquitur indefinitè, tum quia postquam bona semel ad filios pervenerunt, desinunt esse patris & matris. *Manz Epitome success. ab intestat. Diss. 3. q. 2. n. 12. & seqq.* ubi *n. 19.* fallentiam admittit in profectitiis, quæ pleno jure pertinent ad patrem. *per §. 1. inst. per quas pers. nob. acquir.*

Regula 3. Parentes 1mi gradûs excludunt parentes 2di & ulteriorum graduum, proximiores gradu enim reliquis præponun-

ponuntur *Nov. 118. Cap. 2. in pr.* Unde solus pater aut sola mater omnibus reliquis ascendentibus præfertur, absque ullo representationis jure. *Valent. Forsterus de success. ab intest. Lib. 7. Cap. 4. Concl. 5. n. 25.* Ratio est: Quia cum parentum commune votum etiam descendentes ulterioris gradûs ad hæreditatem vocet, necesse est, ut hi in locum deficientium substituantur, cum contra pietatis ratio, parentes admittens, ad gradûs prærogativam respiciat.

1291 Regula 4. Parentes 2di vel ulterioris gradûs, defuncto æqualiter conjuncti, æqualiter, non attento, unde bona profecta sint, succedunt, non tamen in capita, sed quasi in lineas, ita, ut ascendentes paterni unam & ascendentes materni alteram dimidiam capiant, licet etiam personarum numerus foret inæqualis. *Nov. 118. Cap. 2. §. si autem &c. Först. loc. cit. concl. 3. n. 5.*

1292 Regula 5. Cum parentibus sive 1mi, sive ulteriorum graduum succedunt simul fratres & sorores germani in capita. *Nov. 118. Cap. 2. §. si verò &c. Manz. Epitopr. success. ab intest.*

dis. 4. q. 3. n. 9. Unde si defunctus relinquat patrem, matrem, & tres fratres germanos, hæreditas dividitur in quinque portiones.

Regula 6. Cum parentibus sive 1mi sive ulteriorum graduum, & fratribus germanis succedunt quoque fratrum prædefunctorum filii jure representationis, sive in stirpes, tantas accepturi portiones, quantas parentes ipsorum accepissent. *Nov. 127. Cap. 1. per quam Nov. 118. in hoc passu est correcta.* Hinc sit defunctus patrem, fratrem germanum, & ex altero prædefuncto decem nepotes reliquerit, hæreditas in tres portiones dividetur.

Regula 7. Cum ascendentibus etiam succedunt fratrum germanorum filii, licet cum thiiis suis non concurrant; at non in capita, verum in stirpes. *Först. lib. 7. cap. 7. n. 2. Manz. loc. cit. n. 61.* Ratio: quia quando cum ascendentibus succedunt, non veniunt jure proprio, sed jure alieno, per consequens majorem portionem capere nequeunt, quàm ii, quos repræsentant.

1295 At dubium est: an, sicuti fratribus concurrentibus ascendentes succedunt in capita, ita pariter solis fratrum germanorum filiis cum linea ascendentali succedentibus ascendentes succedant in capita? Negat Förster. lib. 7. cap. 7. num. 3. quia fratrum filii ex se non habent, quod in capita succedant, & hinc non possunt turbare succedendi ordinem. Contra Manz. Diff. 4. q. 3. n. 76. affirmat, tum quod per Nov. 127. in rub. fratrum filii succedant ad imitationem fratrum, tum quod jure representationis & parentum suorum veniant. Ad rationem Försteri respondet: successionem hic regulandam esse ex fratrum personis, quos filii representant; cui sententiæ & ego subscribendum puto.

COROLLARIA

De successione ascendentium.

1296 Iumum: Regula 2da N. 1289. posita de successione patris & matris in Electoratu Coloniensi procedit cum distinctione inter bona pa- & materna, nam in

paternis pater succedit, in maternis mater, in reliquis autem æqualiter concurrunt. Prout statuit Ord. tit. 3. §. 1. quemadmodum quoque in eadem Ord. §. 3. & 4. regula 4ta N. 1291. stabilita de successione ascendentium ulterioris gradûs sub eadem distinctione approbatur.

2dum: In Electoratu Colo. 1297 nienti vi Ord. tit. 4. §. 2. ascendentes 2di & ulterioris gradûs, cum defuncti fratribus germanis & eorum filiis concurrentes, non succedunt in capita sed quasi jure linearum, secus ac de jure communi per Regulam 5tam N. 1292. traditam; unde si defunctus reliquerit avum paternum ab uno latere, & ab altero avum & aviam maternos, & insimul fratres germanos, aut eorum filios, avus & avia materni pro una persona reputantur, & majorem portionem non capiunt, ac solus avus paternus.

3tium: In ducatibus Julia 1298 & Montium parentes, cum defunctorum liberorum fratribus succedentes, in bonis, à prædefunctis conjugibus ad filios devolutis, succedunt tantum usufructu tenus, ita ut ista talia bo-

na parentibus mortuis ad fratres filii defuncti bilaterales revolvantur, ultimo autem ex liberis defuncto pleno jure succedunt. *Statut. Ful. cap. 82.*

1299 4to In principatu Leodien-
si ascendentes tam mater quam
pater, & iis deficientibus avi &
avia succedunt in descenden-
tium bonis, pleno jure ad eos
pertinentibus, cum exclusione
fratrum & sororum germano-
rum. *Statut. Leod. Art. 38.*
etiam absque distinctione inter
bona paterna & materna. *Caro-
lus de Mean ad jus Leod. Obs. 132.*
n. 2. & seqq.

1300 5to De jure Agrippinen-
sium consuetudinario ascenden-
tes in i gradu excludunt in suc-
cessionem defuncti fratres & so-
rores germanos; quo ad ascen-
dentes tamen 2^{di}, & ulteriorum
graduum dispositio juris Com-
munis, quo fratres concurrunt,
locum habet. Ita eodem Anno
1632. consuluerunt Colonenses
J^ucti & professores. §. 22. & 23.
Edict. summaris.

1301 6to Parentes Trevirenses
uni ex liberis cum reliquis suc-
cedentes, admittuntur ad solum
utrumf. *Statut. Trevir. tit. 4. §. 6.*

CAPUT III.

De successione collateralium.

Regula 1. Neque liberis ne-
que parentibus existentibus, suc-
cedunt defuncto æqualiter fra-
tres & sorores germani cum re-
liquorum collateralium, imò
ipforummet consanguineorum
fratrum & uterinorum exclu-
sione. *Nov. 118. cap. 3.* tum
quia ipsi reliquis consanguineis
sunt gradu proximiores, tum
quia consanguinei & uterini de-
functo uno duntaxat vinculo
sunt juncti.

Regula 2. Cum fratribus ger-
manis quoque succedunt alte-
rius fratris prædefuncti filii jure
repræsentationis, cum parili
consanguineorum & uterino-
rum exclusionem. *Nov. 118.*
cap. 3. Ratio mihi videtur stare
in vinculi duplicitate, quæ, si-
cuti ipsos germanos consangui-
neis & uterinis præfert, ita illo-
rum filios. Unde contestarium
est: quod fratrum filii cum thiiis
suis concurrentes, in locum suo-
rum parentum subintrando,
tantam portionem solummodo

capiant, quantam ipsorum parentes, si viverent, fuissent accepturi.

1304 Regula 3. Fratrum filii si soli sint, de jure Germaniæ in nostris partibus succedunt in capita, non in stirpes: prout Carolus V. Imp. in R. J. de anno 1529. decidit, quidquid sit de jure Justiniano. Ratio est: quia eo casu non tam parentum suorum jure, quam potius ex propria persona veniunt, habentes idem jus agnationis & cognationis.

1305 Ampliatur: ut, licet hoc casu fratrum filii non veniant jure representationis, fratribus defuncti consanguineis & uterinis tamen anteferantur. Ratio est: quia licet fratrum filii soli sint, & parentes suos non repræsentent, attamen defuncti duplici vinculo sunt conjuncti, jam autem vinculi duplicitas locum facit prælationi. Manz. Epit. success. ab intest. Diss. 5. q. 1. n. 52. § 77.

1306 Regula 4. Post fratres germanos, & eorum filios proximè succedunt fratres unilaterales cum cæterorum consanguineorum, etiam nepotum ex germanis, & thiorum defuncti exclu-

sione. Nov. 118. cap. 3. Auth. Post fratres C. de legitim. hæred. Ratio: quia ultra fratrum filios nec jus representationis, nec vinculi duplicitas attenditur. cit. cap. 3. Nov. 118. ibi: hujusmodi autem privilegium &c.

Regula 5. Concurrentibus 1307 fratribus consanguineis, & uterinis, aut horum & illorum filiis, illi in paternis, hi autem in maternis, at in bonis aliunde quaesitis æqualiter succedunt. L. 13. C. de legitim. hæred. Rationem dat Försterus. De success. ab intest. lib. 8. & Manz. Diss. 5. q. 3. n. 7. eò quod aliquid sit tribuendum parentum votis, qui desiderant bona sua ad proprios suos liberos quàm longissimè transmittere.

Regula 6. Sineque fratres 1308 neque eorum filii adsint, succeditur juxta gradus prærogativam in capita. Nov. 118. cap. 3. in f. Ratio: quia collaterales ideo ad successionem vocantur, cum defuncto sint sanguine juncti, ergo propinquiore sanguine remotiores excludunt.

* * *

COROLLARIA

De successione collateralium.

1309 1mum: De jure Electoratûs Colonienfis fratrum filii, si soli sint, succedunt in capita, etiam cum fratrum unilateralium exclusione. *Ord. tit. 5. §. 4.* Ad hæc, quemadmodum de jure communi, si fratres consanguinei concurrant cum uterinis, faciendâ est distinctio inter bonâ paternâ & maternâ *juxta regulam s. num. ... datam*, tucus autem si adsint soli consanguinei, aut soli uterini, ita pariter de jure Electoratûs Colon. *Ord. tit. 5. §. 3. & 4.*

1310 2dum: De jure ducatum Juliar & Montium speciale est, quod bona per successionem revolvantur *ad lineam unde*. Statut. *cap. 88.* Et hinc gradus remotior, constitutus tamen in linea, unde bona provenerunt, præfertur alteri proximiori.

1311 3tium: Doctrina de successione collateralium tradita conformis est juri Leodiensium, uti patet *ex Art. 6. Stat. Leod. nec non traditis per Carol. de Mean.*

ad jus Leodiensium Obs. 103 p. 1. per tot. ubi n. 7. statuit: quod si ob repudiationem thii fratrum filii soli succederent, non in capita, sed in stirpes sint successuri. Rationem dat: eo quod hæreditas statim à morte defuncti delata sit in stirpes.

4tum: De jure Agrippinensium in hac collateralium successione nihil specialis obtinet. Prout patet *ex responsis Actorum Colonienfium s. 27. & 28.* adeoque eo jure etiam traditis regulis est insistendum. *Edict. summaris §§. cit.*

C A P U T IV.

De successione conjugum.

Regula 1. Si defunctus neque 1313 consanguineos reliquerit intra decimum gradum *#* conjux superstes regulariter omnes alios habiles ad succedendum v. g. collegia, curias, hospitalia &c. à successione excludit. *L. 1. C. unde vir & uxor.* Ratio quæ Prætorém movit, stat in infinitis conjugii oneribus. *Försterus lib. 9. cap. 3. n. 1.*

Regula 2. Si matrimonium 1314 est

est finè dote, & præmoriens dives, superstes autem pauper, tunc in casu existentium trium aut pauciorum liberorum superstes unà cum iis succedit in quartam, a² in casu existentium plurium in partem filialem sive æqualem. *Auth. præterea C. Unde vir & uxor. Manz. dissert. 8. n. 23. Ratio:* ne superstes mendicare cogatur.

COROLLARIA

De successione conjugum.

¹³¹⁵ 1mum: De jure Electoratûs Coloniensis conjux superstes in casu non existentium liberorum, aut quod nulli nati sint, aut quod vivis parentibus decesserint, consequitur imò: dotem, aut donationem propter nuptias proprietariè. 2dò: usumfructum omnium immobilium tam in matrimonium illatorum, quàm eo stante devolutorum & acquisiteorum. *Ord. Col. tit. 8. §. 3. & 4....* 3tiò: medietatem immobilium matrimonii tempore acquisiteorum, etiam quo ad proprietatem. *d. §. 4.* 4tò: omnia mobilia, cum

onere tamen exsolvendorum debitorum mobiliarium. *Ord. d. tit. 8. §. 5.*

Dixi: In casu non existentium liberorum: Nam casu quo liberi exstant: superstes quidem consequitur mobilia, ac dotis aut donationis propter nuptias, nec non immobilium, stante matrimonio ad defunctum devolutorum æquè, ac acquisiteorum tantùm habet usumfructum. *§. 6 d. 1. 8.*

Quæres: Quid autem dicendum est de immobilibus, dissoluto matrimonio ad liberos devolutis? *Resp.* Horum quidem etiam superstes usumfructum habet; ac tantùm eo usque, donec liberi; post adeptum tamen annum 25. à parente usufructuario se separant.

2dum: Consuetudines Leod. ¹³¹⁸ dientes pariter distinguunt inter casum, quo liberi exstant, & casum, quo tales non exstant; Priori casu ordinat *Art. 15. stat. Leod.* omnia immobilia quo ad proprietatem affici liberis, superstitem conjugem verò succedere in eorundem usufructu, nec non in mobilibus, rebus creditis & actionibus personalibus

bus pleno iure. *Carolus de Mean ad jus Leod. Obs. 112. p. 1. ubi vide.*

consequeretur usumfructum omnium bonorum devolutorum, de quibus egi n. 1278. (prout statuit *Stat. Cap. 95. & Deinde omnia mobilia d. Cap. 95.*) & hæc ultima decisio ampliatur ad casum etiam non existentium liberorum, eo quod Statutum non distinguat. *Voets loc. cit. n. 207.*

1319 At verò casu quo soluto matrimonio nulli liberi exstant, uxor iure connubii, quod multiplicata vocant, succedit regulariter in omnibus & quibuslibet bonis à marito relictis, undecunque illa provenerint. *Art. 13. statut. Leod. quorum bonorum dominium maritus in casu*

atum: De Jure *Agrippi* 1322

posito magis proprie dicitur continuari. *Laud. Mean. obs. 110.*

nensum ultimò superstes in casu non existentium liberorum consequitur unam medietatem mobilium. *Art. 10. Stat. Colon. n. 1.* & immobilium, sive in matrimonio illatorum, sive aliunde per successionem devolutorum, sive etiam stante matrimonio acquisitorum, (quibus uterque conjugum est adscriptus tam per Scrinium, quam per literas sigillatas) & alterius medietatis immobilium usumfructum. *art. 11. Stat. Col. p. 1.* at in casu liberorum existentium ultimò superstes habet duntaxat usumfructum immobilium per Scrinium, aut literas sigillatas communicatorum, & medietatem mobilium.

1320 atum: In ducatibus, *Julie & Montium*, matrimonio, nullis liberis relictis dissoluto, ultimò superstes consequitur, seu potius continuat dominium medietatis bonorum stante matrimonio acquisitorum, prout iudicatum refert *Voets in app. hist. Juliac. n. 158.* (ubi *num. seqq.* declarat quæ bona sint communia.) In his ducatibus enim inveteratâ consuetudine est receptum, ut bona constante matrimonio acquisita communia fiant. *Laud. Voets in hist. jur. Jul. n. 92.*

1321 Verùm in casu, ubi liber exstarent ex tali matrimonio, ultimò superstes conjux Imprius

atum: In Electoratu *Trevi* 1323 rensi ultimò superstes in casu

non

1 non existentium liberorum con-
sequitur medietatem mobilium,
ex altera dimidiam, quartâ re-
siduâ ad quartum gradum in
confanguineos devolvente. *Sta-
tut. Trevir. tit. 6. §. 6.*

1324 6tum; Ad ultimò superstitem
Trevirensis pertinet medietas
immobilium acquiritorum, &
alterius usus. *Statut. Trevir.
tit. 6. §. 8.*

1325 7mum; In casu existentium
liberorum ultimò superstes
Trevirensis habet proprietate
tenus unam acquiritorum im-
mobiliam dimidiam. *Statut.
Trevir. tit. 6. §. 16. & usumf.
immobilium pa. & maternorum
ad liberos devolutorum. Sta-
tut. Trevir. loc. cit. §. 17.*

quod
Debita
1326 8vum; In Electoratu Colo-
niensi ultimò superstes, quâ
hæres mobilaris portat omnia
debita, per literas non recog-
nita, neque in annuos redditus ex-
posita. *Ordin. Elect. Colon. tit.
8. §. 5.* In Electoratu Trevirensi
debita mobilaria ex mobilibus
detrabuntur. *Statut. Elect. Tre-
vir. tit. 6. §. 24.*

9num; In ducatus Julia¹³²⁷
& Montium conjux superstes,
quâ hæres mobilaris, ad debi-
ta mobilaria tenetur. *Melchior
Voets in histoy. jur. Juliac. n. 209.*

10mum; In principatu Leo¹³²⁸
diensi debita mobilaria trans-
eunt in superstitem conjugem,
& 2dum matrimonium. *Caro-
lus de Mean in jus Leod. obs. 57.
n. 8.*

11mum; Debita conjugum¹³²⁹
in Marchia Brandenburgensi
inter superstitem & defuncti
hæres communicantur. *Arg.
Trad. à Joachimo Scheplitz ad
consuet. Brandenb. p. 3. tit. 3. §. 2.*

12mum; Ultimò superstes¹³³⁰
conjux Ubio - Agrippinensis,
rupto thoro sine liberis, susti-
net, in quantum hæres præde-
functi est, æs alienum, excep-
tione dotis, aut donationis prop-
ter nuptias, locum non haben-
te. *Statut. Urb. p. 2. art. 37.*
At ex separata negotiatione su-
perstes pro defuncto non tene-
tur. *Concl. Senat. de 30. Junii*
1640.